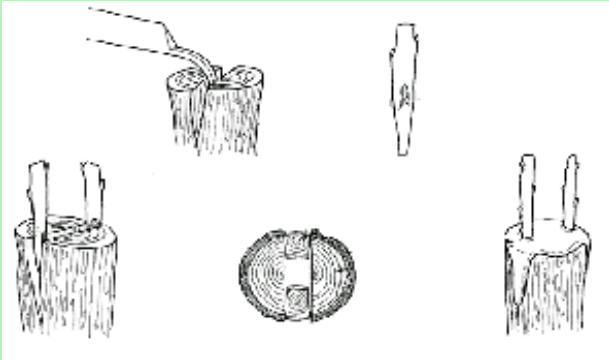

Şekil 3. Dilcikli İngiliz Aşısının yapılışı

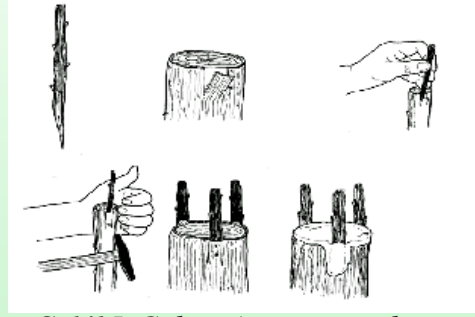
Kakma Aşısı: Sert çekirdekli meyve türlerinden kiraz aşılmasında (yerinde aşısı) yaygın olarak kullanılan kalem aşısıdır. Anaçta V şeklinde bir yer hazırlanır ve buraya uygun olacak şekilde hazırlanan kalem yerleştirilerek aşısı bağlanır. Bu aşıda anaç fazla kalın olması istenmez.

Yarma Aşısı: Anaç kalın olduğu, yumuşak çekirdekli türlerde (elma, armut vb.) uygulaması tavsiye edilen ve çeşit değiştirme aşısı olarak bilinen bir aşılama metodudur. Her anaçta en fazla iki kalem takılabilir. Kalem ile anaç kabuk yara yerlerinin karşılıklı gelmesine özen gösterilmelidir.

Şekil 4. Yarma Aşısının yapılışı

Çoban Aşısı: Anaçın aşırı kalın olduğu aşılama yöntemlerinde kullanılan bir metottur. Kalem kabukla odun dokusu arasında yerleştirilir ve bir anaç kalınlığına göre üçten fazla kalem takılabilir. Anaçın kabuğu aşırı kalın ise şekildeki gibi kesilir ve ince bir çivi ile çakılır. Daha sonra aşısı macunu ile yara yerleri kapatılır.

Şekil 5. Çoban Aşısının yapılışı

DENİZLİ İL MÜDÜRLÜĞÜ

**MEYVE AĞAÇLARINDA
AŞI NASIL YAPILIR?**

Daha Geniş Bilgi için

İl ve İlçe Müdürlüklerimize Başvurunuz.

0 258 212 54 80 (4 Hat)

0 258 212 54 87

<https://denizli.tarimorman.gov.tr>

**Ürününüz Bol,
Kazancınız Bereketli Olsun...**

DENİZLİ

Üretilmesi istenen bitkiden alınan vegetatif bir parçanın (kalemin veya sadece gözün) diğer bir bitki üzerine monte edilmesi olayına **AŞI** denir. Yeni bitkinin üst kısmını meydana getirecek olan bölüme **kalem** veya tek göz ihtiva ederse **aşı gözü**, alt kısmını ve kökünü veya gövdesini meydana getiren bölüme de **anaç** adı verilir.

1. GÖZAŞILARI

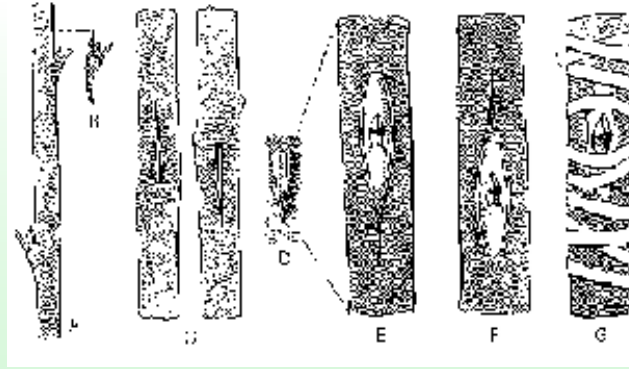
Altında odun dokusu bulunan veya bulunmayan küçük bir kabuk parçası ile bunun üzerindeki tek bir göz ile yapılan aşılara denir. Sadece yongalı göz aşısı metodunda, kabuk parçasının altında odun dokusu bulunur.

-Meyve ağacının kabuk verme zamanı yapılacak olan göz aşısı metodunu belirler.

Yapılış zamanlarına göre göz aşıları;

- a) Durgun göz aşısı (Ağustos - Eylül)
- b) Sürgün göz aşısı (Mayıs - Haziran)

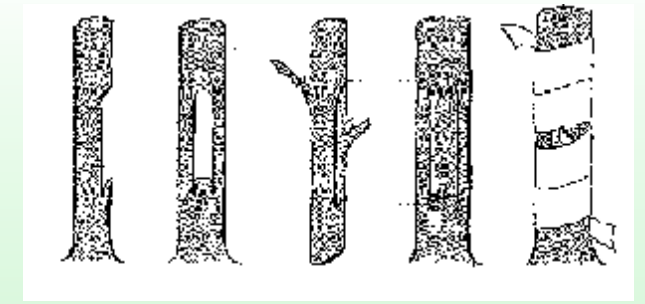
T Göz Aşısı: Genellikle fidan üretiminde ve anaç kalınlığı fazla olmayan (işaret parmağı kalınlığında) aşılamalarda tercih edilen bir yöntemdir. Toprakta 5-25 cm yükseklikte veya anacın ince dallarına uygulanır. Anaç T şeklinde kesilir, kalemden çıkartılan göz odunlu veya odunsuz olarak alınarak anaca yerleştirilir. Yağmurlu bölgelerde yağmur sularının açılan T içerisine girmemesi ve enfeksiyon meydana gelmemesi için ters T göz aşısı yapılır. Daha sonra hava almayacak şekilde rafya veya diğer aşı bağları ile aşı bağlanır. Macunlanmaya gerek yoktur. Aşı bağı 15 gün sonra açılır veya kesilir.

Şekil 1. T ve ters T göz aşısının yapılışı

Yama Göz Aşısı: Dikdörtgen şeklinde bir kabuk parçasının anaçtan kesilip çıkarılması ve bunun yerine üzerinde bir göz bulunan ve çoğaltılacak çeşitten alınan aynı büyüklük ve şekildeki bir kabuk parçasının anaç üzerine yerleştirilmesidir. Genellikle T göz aşısının başarısız olduğu (Ceviz vb.) tür ve çeşitlerde uygulanır. Bu aşıda başarılı olmak için gece ve gündüz ısı farkının az olduğu dönemler seçilmelidir. Aşı çabuk yapılıp, çabuk bağlanmalıdır.

Yongalı Göz Aşısı: Bu aşı metodu ilkbaharda büyüme başlamadan önce veya yaz aylarında su noksanlığı veya başka bir sebeple büyümenin durduğu hallerde kabuğun odundan kolayca ayrılmadığı zamanlarda yapılır. En önemli nokta anaçta açılan bölüme yongalı gözün çok iyi yerleştirilmesi ve çok iyi bağlanmasıdır.

Şekil 2. Yongalı göz aşısının yapılışı

2. KALEMAŞILARI

Daha çok göz aşısı yapılamayacak kadar kalın olan anaçlara veya durgun T göz aşısı yapılmış fakat aşısı tutmamış olan kalın anaçlara yapılır. Yapılma zamanı ise anaca su yürümeden önce (Yarma aşısı) veya su yürüdükten hemen sonra (Çoban aşısı) ilkbaharda yapılır. Düzgün kesilmiş anaçla aynı titizlikte hazırlanan kalemlerin kombiyum bölgelerinin üstüne gelecek şekilde sıkıca temas ettirilmeleri sağlanır. Anaç ile kalem arasında bir bağlantı kurulması ile yeni bir bitki meydana gelir. Bu tür aşılara KALEMAŞISI adı verilir.

Dilcikli ve Dilciksiz İngiliz Aşısı: Göz aşısı başarı oranını düşük olduğu (İri gözülü; ceviz vb.) bazı türlerde uygulanan kalem aşısı yöntemidir. Bu yöntemde kalem ve anacın aynı kalınlıkta olması arzu edilir. Bazen dilcik yapılmadan da aşılama yapılır ve aşı tutar. Önemli olan anaç ve kalemin kombiyum (Yara yerlerinin) dokularının tam karşılaşmasıdır. Aşı yerinin bağlanması, kalemin uç kısmının ise imkânlar ölçüsünde aşı macunu veya parafin ile kapatılması aşı başarısını artırır. Bu aşılama ustalık daha da önem kazanır.